

Publicēta jauna INCOTERMS® 2020 noteikumu versija

Jaunākā versija – INCOTERMS® 2020 – spēkā stāsies 2020. gada 1. janvārī. Noteikumu versiju pārskatīšana nav saistāma ar kārtējās desmitgades paiešanu, bet gan ar tirdzniecības ieradumu un tirgus apstākļu izmaiņām.

Kas ir INCOTERMS®

INCOTERMS®¹ jeb starptautiskie komerciālie noteikumi plaši tiek izmantoti pārrobežu tirdzniecības darījumos, kuros pirkuma priekšmets ir ķermeņiskas lietas un kuru piegādi raksturo distance. Katrs no INCOTERMS® noteikumiem regulē atšķirīgu pircēja un pārdevēja tiesību un pienākumu sadalījumu. Tās ir prakses apkopojums, kas pusēm ir saistošs tikai tad, ja tās savā darījumā ir iekļāvušas tiešu atsauci uz noteiktu INCOTERMS® apzīmējumu. Tiem nav likuma vai starptautiska liguma spēks.

INCOTERMS® noteikumi neatrunā visas pušu saistības, bet attiecas tikai uz noteiktu jautājumu loku, un par pārējo saistību sadalījumu pusēm jāvienojas pašām vai jāpaļaujas uz darījumam piemērojamo likumu. Piemēram, INCOTERMS® noteikumi nenosaka īpašuma tiesību pāreju; valūtu, kādā veicama samaksa par precēm; nepārvaramas varas apstākļus; sekas, ja kāda no pusēm savu saistību neizpilda vai izpilda novēloti; jurisdikciju, kurā izskatāmi ar konkrēto tirdzniecības darījumu saistītie strīdi, un citus jautājumus.

Iekļaujot darījumā atsauci uz INCOTERMS® noteikumiem, vajadzētu rūpīgi izpētīt konkrēto noteikumu saistību saturu. Turklāt to norādei jābūt precīzai, jo viena burta nevēlīga lietošana var nozīmēt pavisam citu pienākumu sadalījumu. Biežākās kļūdas praksē saistāmas ar gadījumiem,

kad puses ligumā iekļāvušas vienu noteikumu, bet preču pavaddokumentos – citu vai gadījumiem, kad puses ligumā iekļāvušas atsauci uz noteikuma apzīmējumu, kas neeksistē. Tāpat ir bijuši gadījumi, kad puses ligumā iekļāvušas atsauci uz noteikumu, kas ir pretējs tām saistībām, kas ir atrunātas citos liguma noteikumos.

INCOTERMS® vēsturiskā attīstība

Starptautiskā Tirdzniecības kamera (*International Chamber of Commerce*) 1936. gadā pirmo reizi apkopoja INCOTERMS® – Starptautiskos komerciālos noteikumus (*International Commercial Terms*), lai novērstu strīdus, kas pusēm radās dažādās ostās lieto to atšķirīgo piegādes nosacījumu apzīmējumu dēļ. Starptautiskā tirdzniecība nepārtraukti attīstās, tāpēc, lai noteikumi atbilstoši kalpotu komercijai apgrozībai, tie ik pa laikam tiek pārskatīti. Sākotnēji noteikumi bija domāti tikai pārvadājumiem pa jūru, taču, sākot ar 1980. gada versiju, tie tiek piemēroti pārvadājumiem arī ar citu veidu transporta līdzekļiem. Kopš pirmās INCOTERMS® noteikumu versijas citas tika pieņemtas – 1953., 1967., 1976., 1980., 1990., 2010. gadā. Jaunākā versija – INCOTERMS® 2020 spēkā stāsies 2020. gada 1. janvārī. Noteikumu versiju pārskatīšana nav saistāma ar kārtējās desmitgades paiešanu, bet gan ar tirdzniecības ieradumu un tirgus apstākļu izmaiņām.

INCOTERMS® 2020 noteikumi

Gaidot INCOTERMS® 2020 versiju, industrija prognozēja lielākas izmaiņas, nekā to paredz publicētā versija. Jaunā INCOTERMS® 2020 noteikumu versijā, atšķirībā no iepriekšējās – 2010. gada versijas, noteikums DAT ir dzēsts, bet klāt nācis – DPU. Tāpat ir grozīts pircēja un pārdevēja saistību uzskaitījums. INCOTERMS® 2020 paredz sekojošus noteikumus:

Pārvadājumiem ar dažāda veida transporta līdzekļiem	EXW	<i>Ex Works</i>
	FCA	<i>Free Carrier</i>
	CPT	<i>Carriage Paid To</i>
	CIP	<i>Carriage and Insurance Paid</i>
	DAP	<i>Delivered At Place</i>
	DPU	<i>Delivered at Place Unloaded</i>
Pārvadājumiem pa ūdeni	DDP	<i>Delivered Duty Paid</i>
	FAS	<i>Free Alongside Ship</i>
	FOB	<i>Free On Board</i>
	CFR	<i>Cost and Freight</i>
	CIF	<i>Cost, Insurance and Freight</i>

Kaut arī INCOTERMS® noteikumi ir tulkoti dažādās

JURISTA PADOMS

¹ „Incoterms” ir Starptautiskās Tirdzniecības kameras (*International Chamber of Commerce*) preču zīme.

14 BILANCES JURIDISKIE PADOMI

Līga Fjodorova, zvērinātu advokātu biroja **COBALT** zvērināta advokāte

Fakts, ka 2020. gadā spēkā stāsies jauna INCOTERMS® noteikumu versija, neietekmēs tās saistības, kuras puses uzņēmušās saskaņā ar noteikumu iepriekšējām versijām.

valodās, parasti tie tiek lietoti angļu valodā, pirmkārt, jo to apzīmējumu veido virsrakstā esošo vārdu pirmie burti angļu valodā un, otrkārt, lai tulkojuma rezultātā nerastos pārpratumi.

Pirms INCOTERMS® noteikumu ielaušanas ligumā tirdzniecības darījuma pusēm ir rūpīgi jāizvērtē izvēlēto noteikuma saistību sadalījums. Tieši saistību sadalījums starp pusēm var būtiski ietekmēt pārdodamo preču cenu. Proti, ja pārdevējam jānodrošina preču piegāde pircējam, preces jāapdrošina, jāveic visas eksporta formalitātes, preces izvest no pārdevēja valsts, kā arī importa formalitātes, preces ievest pircēja valstī, preču cena var būt augstāka nekā gadījumā, ja šīs saistības un

ar to saistītos izdevumus uzņemas pircējs. Katrs INCOTERMS® 2020 noteikums regulē desmit sekojošu pārdevēja un pircēja saistību savstarpēju sadalījumu:

A1/B1	Vispārīgie pienākumi
A2/B2	Piegāde/iegāde pieņemšana
A3/B3	Riska pāreja
A4/B4	Pārvadājums
A5/B5	Apdrošināšana
A6/B6	Piegāde/transporta dokumenti
A7/B7	Eksporta/importa formalitātes
A8/B8	Pārbaude/iepakojušs/markēšana
A9/B9	Izmaksu sadalījums
A10/B10	Paziņojumi

Fakts, ka 2020. gadā spēkā stāsies jauna INCOTERMS® noteikumu versija, neietekmēs tās saistības, kuras puses uzņēmušās saskaņā ar noteikumu iepriekšējām versijām. Pirkuma ligumi, kuros ir ietverta atsauce uz pašlaik spēkā esošo INCOTERMS® 2010 noteikumu versiju, savu spēku nezaudēs, un to izpilde notiks saskaņā ar tiem noteikumiem, par kuriem puses ir vienojušās. Tāpat jāņem vērā, ka, visticamāk, INCOTERMS® 2020 noteikumu versija nebūs pēdējā, tāpēc aizvien pie izvēlēto INCOTERMS® noteikuma ir ieteicams atzīmēt tā gada noteikumu versiju, par kuru piemērošanu puses ir vienojušās, piemēram, DAP Rīga, [...] iela, INCOTERMS® 2020. EJP

JURISTA PADOMS

Materiāls tapis sadarbībā ar

COBALT